

Memorandum van het K.V.V.P. aangenomen op 19 december 2018 m.h.o. op de federale verkiezingen

Het Verbond is de beroepsgroepering van de eerstelijnsrechters, die de professionele belangen van haar leden behartigt. Het is de spreekbuis van de vrede- en politierechters naar de media en de buitenwereld toe en uit de regelmatige vragen om advies inzake diverse wetsvoorstellen blijkt dat het Verbond door het Parlement en door de minister van Justitie erkend wordt als volwaardige gesprekspartner inzake de aangelegenheden die ons ambt aanbelangen. Als belangenvereniging ziet het Verbond toe op relevante wetgevende initiatieven die hun impact hebben op de uitoefening van ons beroep en op het sociaal en financieel statuut van de magistraten.

De nabijheidsrechtspraak, een volwaardige sociale inzet

Overal ter wereld eist de burger openbare diensten in de nabijheid. Recht spreken is een van de essentiële opdrachten van de Staat. De vrederechter en de politierechter zijn zonder twijfel de nabijheidsrechter bij uitstek en waarborgen aldus het bestaan van de rechtstaat.

Wanneer men de laatst beschikbare officiële cijfers in aanmerking neemt (periode 2011 – 2016), behandelen de vredegerechten zo'n 60% van de nieuw ingeleide zaken, terwijl de politierechtbanken 85% van de nieuwe strafzaken behandelen. Uit deze cijfers blijkt dat de burger, wanneer hij te maken krijgt met justitie, het meest van al in contact zal komen met de vrederechter of de politierechter, waar hij zich zeer dikwijls in persoon aanbiedt.

De maatschappij vraagt meer en meer rechtvaardigheid en gelijkheid en men kan stellen dat een kwaliteitsvolle nabijheidsjustitie, met de aangepaste middelen, de rechters en het personeel

toelaten de nodige aandacht te besteden aan de geschillen die zich onder de mensen afspelen, hetgeen een waarborg is voor sociale cohesie.

De recente hervormingen moeten nog ingeburgerd geraken

Welnu, sinds 2013 zijn de nabijheidsrechtbanken het voorwerp van een hervormingsgolf zonder voorgaande die nog steeds verder uitdeint :

- organisatie van de vredegerichten en de politierechtbanken onder het gezag van een voorzitter per provincie;
- vermindering van 187 kantons (229 zetels) naar 162 vredegerichten
- verhuis en groepering van de griffies;
- verhoging van de algemene bevoegdheid van de vredegerichten van 1.800 € naar initieel 2.500 € en thans zelfs naar 5.000 €;
- fundamentele wijzigingen in de wetgeving aangaande de bewindvoering en het wegverkeer;
- talrijke wijzigingen van bevoegdheden.

Dit alles in het kader van budgettaire besparingen die voldoende gekend zijn.

Al deze hervormingen, doorgevoerd zonder voldoende voorbereiding, zonder adequate financiering, noch de nodige middelen om de invoering en de opvolging er van te verzekeren, hebben de nabijheidsrechtbanken gedestabiliseerd, zoals blijkt uit het gebrek aan kandidaten zowel voor de griffies als voor de functie van rechter van de zetel en veroorzaken een grote ontmoediging van de korpsoversten.

De vredegerichten en de politierechtbanken: meer dan een regeltje in het budget

Het Koninklijk Verbond van Vrede- en Politierichters dringt er dus op aan dat de politiek zich inzet om een goede werking voor de nabijheidsrechtbanken te verzekeren met het oog op een ernstige sociale dienstverlening en ze niet louter behandelt als een kwestie van “management”, of -nog erger- een eenvoudig gegeven in een budget.

In deze context sluit het KVVP zich aan bij de eisen van de andere gerechtelijke instanties en meer bepaald :

- het respect voor de magistraten als belichaming van een echte derde macht;
- een herfinanciering van een bleke justitie en in het bijzonder het toekennen van voldoende personeelsleden die dienen aangeworven te worden in functie van de noodwendigheden en niet afhankelijk zijn van zuivere budgettaire aanpassingen (de zogenaamde kaasrasppolitiek);
- een systematische en onmiddellijke publicatie van de openstaande plaatsen;
- de financiering van de rechterlijke orde via dotatie;
- een garantie van een verloning en een pensioen die de onafhankelijkheid van de rechterlijke orde eerbiedigt.

De nabijheidsgerechten vragen in het bijzonder

Om de nabijheidsgerechten de mogelijkheid te bieden hun rol te vervullen en de talrijke al doorgevoerde hervormingen te verwerken, vraagt het KVVP in het bijzonder:

- de verzoeningsrol en verzoenende functie van de nabijheidsrechter te versterken;
- een drastische vermindering van de gerechtskosten, in het bijzonder voor kleine vorderingen zowel voor de vrederechter als voor de politierechtbank; die kosten versmachten de rechtzoekenden die al moeite hebben om rond te komen op het einde van de maand;
De vrederechters vestigen de aandacht op het risico op misbruiken bij buitengerechtelijke afhandeling van invorderingen via de gerechtsdeurwaarders; degelijke afhandeling houdt een ernstig risico op een sociaal bloedbad in. Er is geen enkele reden om minder begoede burgers niet dezelfde rechterlijke waarborgen te bieden als de rest van de bevolking. Op zijn minst zou er een drastische reglementering moeten zijn van de strafbedingen, van de interesten en van allerlei kosten met een daadwerkelijk en onafhankelijk toezicht met mogelijkheid tot sanctionering.;
- herstel en vrijwaring van de beoordelingsvrijheid van de rechter, zelfs wanneer het vonnis bij verstek wordt uitgesproken, in het belang van evenwichtige rechtspraak`
- een « stop » van de structurele wijzigingen teneinde de veelvuldige recente wijzigingen te “verteren” en de nabijheidsjustitie te bestendigen als gedecentraliseerde entiteit dicht bij de burger;
- de behandeling van Brussel zoals alle andere regio's van het land door de organisatie van de vredegerechten en politierechtbanken in een onafhankelijke entiteit onder het gezag van een eigen voorzitter. De niet opgevulde vacatures bij gebrek aan kandidaten gedurende verschillende jaren getuigen van een onvoldoende werking van het huidige systeem;
- een correcte vertegenwoordiging met een taalkundig evenwicht in de schoot van de beleidsvoerende organen en in het bijzonder in de schoot van het College van Hoven en Rechtbanken die een doorslaggevende opdracht heeft in de verdeling van de budgettaire middelen;
- een efficiënte politiek in verband met het ontwikkelen van gedecentraliseerde lokalen, die modern en toegankelijk zijn. In deze lokalen (griffies) moeten de rechtzoekenden beroep kunnen doen op de diensten van voldoende gevormd personeel. In deze optiek houdt de volledige informatisering een bedrieglijke schijn in, vooral tegenover een minder begunstigd publiek dat zich niet kan veroorloven een beroep te doen op een advocaat en zelf geen computer heeft;
- een efficiënte politiek, vooral een aanwervingspolitiek om zowel bekwame rechters als griffiepersoneel aan te trekken. Te veel kantons hebben geen titularis of griffier bij gebrek aan kandidaten;
- de toegang tot adequate en tijdige opleiding betreffende de verschillende wettelijke hervormingen, in samenwerking met de beste specialisten van de universiteiten;
- een echte dialoog teneinde de bevoegdheden van de vrederechters en politierechters te bestendigen en ze zo coherent mogelijk te maken (coherente bevoegdheid inzake

geschillen die de zwakkere partijen treffen, bijv. consumentenrecht, algemene bevoegdheid inzake verzoening, bevoegdheid over alles wat de onbekwaamheden aangaat inbegrepen deze betreffende de echtgenoten, bevoegdheid in de zaken van onbeheerde nalatenschappen). In dat verband herhaalt het KVVP dat het niet gaat om een soort discussie bij opbod waarbij sommige bevoegdheid wegvallen op voorwaarde van het aanvaarden van andere bevoegdheden, of van er nieuwe te aanvaarden op voorwaarde van het wegvallen van andere. De bedoeling moet de verbetering van de dienstverlening aan de rechtzoekende blijven.

- een waarachtige administratieve en logistieke ondersteuning teneinde het personeel toe te laten de vele ingevoerde hervormingen correct toe te passen.

Met deze aandachtspunten vraagt het KVVP aan de politiek om de duurzaamheid en de goede werking van de nabijheidsrechtbanken te bestendigen, en aldus aan het grootst mogelijk aantal rechtzoekenden de toegang tot een kwaliteitsvolle justitie, die naam waardig, te verzekeren.